

Akadeemilise Tunnustamise Infokeskus (Eesti ENIC/NARIC Keskus)

Tegevuse aruanne 2021

Tegevuse eesmärgid

Akadeemilise Tunnustamise Infokeskus (Eesti ENIC/NARIC Keskus) tegutseb vastavalt kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide Euroopa regioonis tunnustamise konventsioonile (Lissabon, 1997), Euroopa Nõukogu ja UNESCO koostöövõrgu ENIC ning Euroopa Komisjoni koostöövõrgu NARIC põhimõtetele ja Eesti Vabariigi õigusaktidele.

Keskuse peamised ülesanded on:

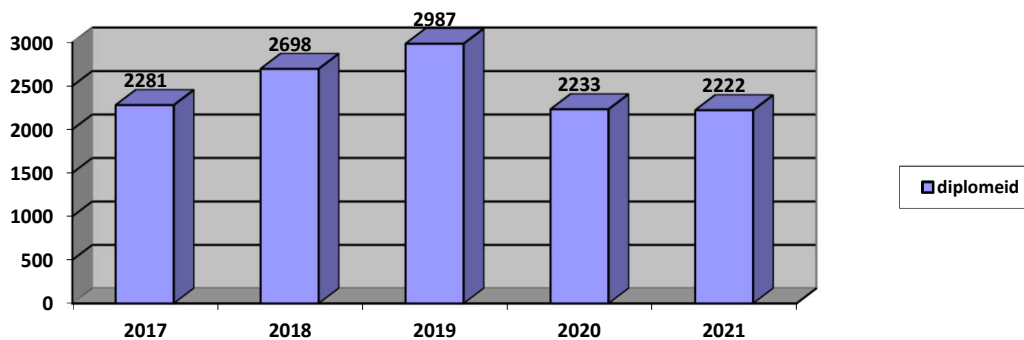
- välisriigi kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide hindamine, vastavuse määramine ja tunnustamiseks ettepanekute tegemine;
- Eesti kõrgharidussüsteemi, kõrgkoolide ja kvalifikatsioonide kohta käiva teabe andmine;
- välisriigi kõrgharidussüsteemide, kõrgkoolide ja kvalifikatsioonide kohta käiva teabe andmine;
- kutsealasele tunnustamisele kaasaaitamine tugikeskusena;
- rahvusvaheliste tunnustamisalaste õigusaktide täitmise rakendamisele kaasaaitamine.

Keskuse täiendavad tegevused tulenevad eelpool nimetatud ülesannetest.

I. Kvalifikatsioonide hindamine ja tunnustamine

Välisriigi kvalifikatsioonide hindamine ning tunnustamiseks ettepanekute tegemine on keskuse üks põhitegevusi. Hindamise eesmärgiks on välisriigi kvalifikatsioonile vastavuse määramine ning tööandjatele, kustealase tunnustamise pädevatele asutustele ja õppeasutustele tunnustamiseks vajaliku teabe andmine.

Keskus andis 2021. aastal hinnangu 2222 välisriigi hariduskvalifikatsioonile 102 välisriigist (vt lisa). Enim esitati taotlusi Venemaa (463 hinnangut), Ukraina (199), Suurbritannia (181), India (142), USA (76), Soome (64), Nigeeria (63) ja Bangladesh (57) kvalifikatsioonide hindamiseks. Asutustest on suurimad hindamise taotlejad Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor ja Eesti Maaülikool.

Joonis 1. Keskusele hindamiseks esitatud välisriigi kvalifikatsioonide arv 2017-2021.

Vastavalt kvalifikatsiooniomaniku taotlusele, kannab keskuse isiku haridusandmed Eesti Hariduse Infosüsteemi. Selliseid taotlejaid oli 2021.a 770.

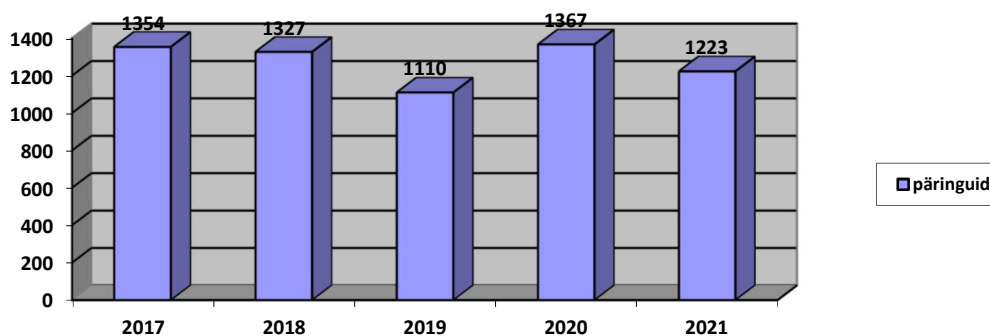
Hindamistaotlusi esitasid tööandjate osas enim üldhariduskoolid, Tartu Ülikool, mitmed konkursikomisjonid.

II. Haridus- ja tunnustamisalase teabe andmine

Välisriigi kvalifikatsioonide hindamise ja vastavuse määramise kõrval on keskuse teine peamine ülesanne anda teavet Eesti ja välisriigi haridussüsteemidest, õppeasutustest ja kvalifikatsioonidest. Teabe andmiseks on korraldatud koolitusi, uuendatud kodulehte ning vastatud päringutele.

Päringutele vastamine

Haridusalase ja tunnustamise teemal tehti 2021. aastal kirjalikke päringuid kokku 1223. Neist üldinfo tunnustamise üldsüsteemi, kutsealase tunnustamise, Euroopa kõrgharidusruumi, rahvusavheline ja siseriikliku õiguse kohta oli 469 päringut. Eesti haridussüsteemi alast teavet anti 176 korral, mis sisaldasid välisriikidest päringuid haridussüsteemi elementide, kõrgkoolide või diplomite kohta, kui ka kinnituste väljastamist eesti varasemate kvalifikatsioonide vastavuse kohta kehtivas süsteemis (vt. lisa).

Joonis 2. Keskusele esitatud kirjalike päringute arv 2017-2021.

Välisriigi haridussüsteemi, kõrgkoolide või õppekavade kohta tehti 565 kirjalikku päringut, neist enim järelepärimisi Venemaa (107 päringut), Suurbritannia (78), Hollandi (65), USA (38), Saksamaa (30) ja Soome (24) kohta. Suurbritannia, Hollandi, Soome ja Saksamaa puhul on valdavalt tegemist välisriigis õppimise tõendite hindamisega, mida esitavad keskusele peamiselt Kaitseressursside Amet, Harno infosüsteemide kasutajatoe büroo (riiklik õppelaen) ja Haigekassa, aga ka tööandjad õppepuhkuse andmise vm eesmärgil.

III. Kutsealane tunnustamine

Kutsealase tunnustamise osas täidab keskus tugikeskuse ülesandeid. Koostöös pädevate asutuste ja teiste tugikeskustega antakse teavet välisriigi kutsequalifikatsioonide tunnustamise kohta Eestis. Keskuse koduleht koondab baasinfo tunnustamise põhimõtete, Eestis reguleeritud kutsete ning pädevate asutuste kohta. 2021. aastal ajakohastati teavet koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga.

2021. aastal esitati keskusele 41 kutsealast tunnustamist puudutavat kirjalikku päringut. Enim päringuid puudutas tervishoiutöötajana registreerimist, sh arstid (16 päringut), hambaarstid (10), õed (4).

IV. Rahvusvaheline tegevus

Keskuse töötajad osalesid ENIC ja NARIC koostöövõrgustike tegevuses, esitades andmeid uuringutesse, juhatasid töörühmi või raporteerisid töötubade kokkuvõtteid. Keskuse ekspertiisi kasutatakse rahvusvaheliste organisatsioonide ja välisriigi asutuste juures. Lisaks peab keskus oluliseks edendada tunnustamise lihtustamist nii Euroopa regioonis kui ülemaailmselt.

Ülemaailmse kõrgharidusega seotud kvalifikatsioonide tunnustamise konventsiooniga ühinemine

Koostöös HTMiga valmistati ette seletuskiri konventsiooniga ühinemiseks ning valmistati ette muu vajalik dokumentatsioon konventsiooni heakskiitmiseks. Eesti valitsus kiitis kolmanda riigina konventsiooni heaks ning on selle osaline alates juunist 2021.

Beneluxi ja Baltimaade kõrghariduskvalifikatsioonide automaatse tunnustamise leping

Ühise töörühma poolt valmis lõplik lepingu tekst, mis esitati haridusministritele allkirjastamiseks. Leping allkirjastati septembris 2021 ning Eesti ühines esimese riigina selle lepinguga.

Lissaboni tunnustamise konventsiooni rakendamise ekspertrühm

Keskuse juhataja osales Euroopa kõrgharidusruumi temaatilisel ekspertgruppide töös (Erasmus+ K2 raames): *Thematic Peer Group on the implementation of the Lisbon Recognition Convention in EHEA countries* (Temaatiline ekspertgrupp Lissaboni tunnustamise konventsiooni rakendamiseks Euroopa kõrgharidusruumis). Ekspertühmas osaletakse konsortsiumi liikmena (partnerina), mida koordineerivad Itaalia, Prantsusmaa ja Albaania ENIC keskused. Eesmärk on kaardistada Lissaboni

konventsiooni rakendamisega seotud tõrkeid, ning pakkuda lahendusi nende kõrvaldamiseks.

Konsortsium viis läbi seminare/töötubasid ja toimus lõppkonverents. Valmisid juhendid tunnustamiseks vajaliku teabe ja „oluliste erinevuste“ mõiste osas.

Projekt lõppes juulis 2021, kuid alustati uue etapi planeerimist järgmiseks kolmeks aastaks.

Aasia riikide regionaalse tunnustamisalase koostöö ekspertgrupp

2019-2022 osaleb keskus ekspertgrupis *RecoAsia: Regional Cooperation in the field of recognition among Asian countries* (regionaalne tunnustamisalane koostöö Aasia maades) koolitaja ja nõustajana. Ekspertgruppi juhivad Itaalia poolt d'Aquila ülikool ja CIMEA ning Eesti on partneriks Eesti ENIC/NARIC Keskuse ja Tartu Ülikooli näol. Projekti eesmärk on arendada tunnustamisalast koostööd Aasia regioonis, pakkudes Euroopa kogemust tunnustamisalases koostöös, ENIC/NARIC keskustes, kui ka tunnustamisalases tegevusest ülikoolides. 2021. aastal toimusid Itaalia ja Eesti ENIC/NARIC keskuste koolitused/nõustamised/seminarid nimetatud Aasia riikide pädevatele asutustele.

Aasia regioonis osalevad projektis Kambodža, Mongoolia, Sri Lanka, Tai ja Vietnam.

Mikrovalifikatsioonide tunnustamise töörühm

Eesti ENIC/NARIC Keskuse juhataja on Euroopa kõrgharidusruumi mikrovalifikatsioonide tunnustamise töörühma *MicroBOL Recognition Working Group* liige. Töörühmas arutatakse mikrovalifikatsioonide olemust ja nende tunnustamise võimalikkust õpingute jätkamiseks ja tööturul. Antakse välja vaheraport.

V. Osalemine rahvusvahelistes projektides

Keskus on partneriks järgmistele rahvusvahelistele Euroopa Komisjoni Erasmus+ K3 NARIC projektidele:

I-Comply (Lissaboni tunnustamise konventsiooni rakendamist uuriv projekt)

Projekti koordineerib Hollandi ENIC/NARIC. Projektis osaletakse juhtkomitee liikmena. Projekti eesmärk oli analüüsida erinevates Euroopa riikides konventsiooni põhimõtete täitmist. Projekt lõppes mais 2021.

DigiNet (Üliõpilaste digiandmete kasutamine tunnustamisprotsessis)

Projekti koordineerib Hollandi ENIC/NARIC. Eesmärgiks on välja arendada tunnustamisalaste digiteerimisplaanide valmislahendusi ja luua raamistik parimate praktikate vahetamiseks ENIC ja NARIC võrgustikes.

I-AR (Kvalifikatsioonide automaatse tunnustamise rakendamine)

Projekti koordineerib Hollandi ENIC/NARIC ja eesmärgiks on kvalifikatsioonide automaatsele tunnustamisele lahenduste otsimine, sh juhendraamatutes vastava peatüki koostamine.

OCTRA (ülikoolikursuste online kataloogid)

Projekti koordineerib Läti ENIC/NARIC keskus. Projekti raames uuritakse kõrgkoolide kursuste katalooge ning hinnatakse kataloogides kajastuvat informatsiooni, mis on vajalik kvalifikatsioonide hindamiseks ja tunnustamiseks. Projekti raames tehakse ettepanekud kataloogides kajastuva teabe osas.

VI. Koolitused

Keskus korraldas 2021. aastal kaks kahesessioonilist kvalifikatsioonide hindamise ja akadeemilise tunnustamise alast koolitust/teabepäeva Eesti kõrgkoolide välisüliõpilaste vastuvõtuga seotud töötajatele. Põhjalikumalt anti ülevaated Austraalia, Brasiilia, Hollandi, Itaalia ja Nepali haridussüsteemdiest ning nende riikide hariduskvalifikatsioonide hindamisest.

LISA

Eesti ENIC/NARIC Keskusele hindamiseks esitatud hariduskvalifikatsioonid ja kirjalikud päringud riigiti (2021):

	RIIK	KOKKU	Diplomeid	Päringuid
1	Venemaa	570	463	107
2	Suurbritannia	259	181	78
3	Ukraina	208	199	9
4	India	157	142	15
5	USA	114	76	38
6	NSV Liit	103	97	6
7	Soome	88	64	24
8	Holland	80	15	65
9	Nigeeria	74	63	11
10	Saksamaa	70	40	30
11	Bangladesh	64	57	7
12	Pakistan	54	50	4
13	Valgevene	53	49	4
14	Prantsusmaa	51	33	18
15	Iraan	48	42	6
16	Taani	48	29	19
17	Türgi	47	38	9
18	Hispaania	37	31	6
19	Läti	34	23	11
20	Itaalia	33	30	3
21	Hiina	31	26	5
22	Brasiilia	29	27	2
23	Rootsi	29	19	10
24	Austraalia	22	15	7
25	Aserbaidžaan	19	19	
26	Korea Vabariik	19	15	4
27	Egiptus	16	16	
28	Kamerun	16	15	1
29	Jaapan	16	14	2
30	Iirimaa	16	11	5
31	Maroko	15	14	1
32	Kanada	14	12	2
33	Leedu	14	11	3
34	Malaisia	13	13	
35	Filipiinid	13	13	
36	Kasahstan	13	8	5

37	Kreeka	12	12	
38	Sri Lanka	12	11	1
39	Belgia	12	7	5
40	Poola	11	9	2
41	Gruusia	10	10	
42	Kõrgõzstan	10	7	3
43	Austria	10	5	5
44	Ungari	9	8	1
45	Mehhiko	9	8	1
46	Šveits	9	5	4
47	Armeenia	8	8	
48	Tai	8	8	
49	LAV	8	7	1
50	Indoneesia	7	7	
51	Araabia ÜE	7	6	1
52	Ghana	7	6	1
53	Usbekistan	7	5	2
54	IB	7	5	2
55	Nepal	6	5	1
56	Norra	6	4	2
57	EB	6	2	4
58	Liibanon	5	5	
59	Tuneesia	5	5	
60	Ecuador	5	5	
61	Colombia	5	5	
62	Iisrael	5	4	1
63	Rumeenia	4	4	
64	Afganistan	4	4	
65	Keenia	4	4	
66	Tadžikistan	4	3	1
67	Süüria	4	3	1
68	Katar	4	3	1
69	Vietnam	4	3	1
70	Albaania	4	2	2
71	Benin	4	2	2
72	Portugal	3	3	
73	Moldova	3	3	
74	Serbia	3	3	
75	Alžeeria	3	3	
76	Zimbabwe	3	3	
77	Uruguay	3	3	
78	Uus-Meremaa	3	3	
79	Küpros	3	2	1
80	Jeemen	3	2	1

81	Tšehhi	2	2	
82	Horvaatia	2	2	
83	Liibüa	2	2	
84	Rwanda	2	2	
85	Argentina	2	2	
86	Peruu	2	1	1
87	Island	2		2
88	Sloveenia	2		2
89	Türkmenistan	2		2
90	Luksemburg	1	1	
91	Malta	1	1	
92	Slovakkia	1	1	
93	Bulgaaria	1	1	
94	Palestiina OV	1	1	
95	Saudi Araabia	1	1	
96	Mongoolia	1	1	
97	Myanmar	1	1	
98	Somaalia	1	1	
99	Tansaania	1	1	
100	Botswana	1	1	
101	Cote d'Ivoire	1	1	
102	Sierra Leone	1	1	
103	Tšiili	1	1	
104	Nicaragua	1	1	
105	Paraguay	1	1	
106	Venezuela	1	1	
107	Guyana	1	1	
108	Panama	1	1	
109	Mosambiik	1		1
110	Jamaica	1		1
111	El Salvador	1		1
112	Boliivia	1		1
	Üldinfo*	469		469
	Eesti**	179		179
	KOKKU	3445	2222	1223

* Üldinfo alla kuuluvad päringud hindamise ja tunnustamise süsteemi, Lissaboni konventsiooni, Bologna protsessi, kutsealase tunnustamise (sh EL direktiivide) ja üldise rahvusvahelise kõrgharidusalase tegevuse kohta.

** Välisriikidest tehtud päringud Eesti diplomite hindamiseks ja tunnustamiseks, varasemate kvalifikatsioonide vastavuseks ning päringud Eesti haridussüsteemi kohta Eestis ja välisriikides.